

**Питання до атестаційного екзамену для здобувачів першого
бакалаврського рівня вищої освіти за спеціальністю 014.07 «Середня
освіта (Географія)»**

1. Поняття «географічної оболонки» як приповерхневої загальнопланетарної системи Землі. Межі, властивості, загальні риси.
2. Геоморфологія в системі географічних наук, її об'єкт дослідження. Поняття про форми та елементи рельєфу.
3. Характеристика основних географічних поясів та ландшафтних зон на рівнинах материків.
4. Провідні компоненти ландшафту та їх роль в формуванні природних комплексів. Ландшафт та його властивості.
5. Топографічний план і карта. Система координат. Визначення положення точок земної поверхні.
6. Класифікація географічних карт. Картографічні моделі як засіб та предмет дослідження.
7. Морфологічна структура ландшафту: фація, урочище, місцевість.
8. Екзогенні процеси рельєфоутворення. Вивітрювання: типи і процеси. Схилі, флювіальні, еолові, карстові, гляціальні, берегові процеси та форми рельєфу.
9. Структура сучасного екологічного знання. Геоекологія: предмет, задачі, місце.
10. Інформатика, геоінформатика, географічні інформаційні системи (ГІС).
11. Геоінформатика і географія. Історія розвитку геоінформаційних технологій і ГІС у світі та на Україні.
12. Ендогенні процеси рельєфоутворення. Мегарельєф материків, рухомих геосинклінальних областей та дна Світового океану.
13. Поняття про біоценози. Основні ознаки біоценозу: видовий склад, структура, динаміка, місцеположення.
14. Поняття про ареали. Типи ареалів. Ендеміки та релікти. Червоні книги.
15. Світовий океан як природна система. Єдність та підрозділи океану. Природні ресурси.
16. Епохи складчатості та гороутворення: докембрійська, байкальська, каледонська, герцинська, мезозойська, альпійська.
17. Типи земної кори. Гірські породи. Відносний і абсолютний вік рельєфу та гірських порід.
18. Закономірності загальної циркуляції атмосфери: циклони та антициклони, пасати, тропічні мусони, бризи, фен, бора.
19. Циклони та антициклони, їх формування, структура. Погода в циклонах та антициклонах. Центри дії атмосфери.
20. Поняття про геосинклінали та платформи. Їх будова, стадії розвитку та зв'язок з формами рельєфу.
21. Типи річок світу за різними ознаками. Характеристика провідних річок різних континентів. Роль в господарстві.
22. Вертикальна поясність на Землі, причини та географічне розповсюдження.

23. Ґрунти України – географія, властивості. Земельні ресурси України (загальна характеристика).
24. Глобальні проблеми людства та географічна наука. Ознаки глобальних проблем, їх класифікація, географічні особливості прояву.
25. Ґрунти – поняття, основні властивості та функції. Фактори (чинники) і сутність ґрунтоутворення.
26. Світове господарство. Цілісність, протиріччя та різноманітність його структурних підрозділів; географія.
27. Народонаселення світу. Динаміка чисельності, розміщення. Демографічна проблема.
28. Расовий та етнічний склад населення світу. Географія, етнонаціональні конфлікти.
29. Структура та аналітичні можливості сучасних ГІС. Функції та області застосування. Класифікація сучасних ГІС.
30. Сучасна політична карта світу. Етапи формування. Політичні типи країн; зміни останніх десятиріч.
31. Типові риси ландшафтно-кліматичних зон на території України.
32. Історія геологічного розвитку та корисні копалини України.
33. Тектоніка. Геоструктури і пов'язані з ними форми рельєфу на території України.
34. Кліматоутворюючі фактори та типи клімату в Україні.
35. Внутрішні води на території України.
36. Ландшафти Українських Карпат та Кримських гір.
37. Природа та ресурси Чорного та Азовського морів.
38. Малі країни Західної Європи, їх типологічні риси. Роль і місце в міжнародному географічному поділі праці.
39. Населення України. Етнічний склад. Міське і сільське населення. Розміщення.
40. Чорна та кольорова металургія України. Ресурсна база. Географія. Проблеми розвитку.
41. Гірнично-добувна промисловість України. Галузева та територіальна структура. Проблеми забезпечення господарства України паливом.
42. Машинобудівний комплекс України. Фактори розміщення. Географія основних галузей.
43. Сільське господарство - головний структурний компонент АПК України. Географія рослинництва і тваринництва.
44. Країни, що розвиваються. Типологічні риси та ознаки.
45. Африка. Політична та економічна карта. Роль та місце Африки в структурі світового господарства.
46. Південно-Західна Азія. Склад регіону, оцінка ЕГП, природно-ресурсний потенціал, етнонаціональні, політичні проблеми розвитку.
47. Азіатсько-Тихоокеанський регіон: склад, економічні центри, географія. Роль і місце АТР в структурі світового господарства.
48. Економіко-географічне районування України. Сучасні підходи.
49. Сучасні економічні і політико-географічні процеси в країнах Східної

Європи.

50. Світовий АПК та його роль у вирішенні продовольчої проблеми людства. Типи сільського господарства та географія його галузей.

51. Населення України: чисельність, розміщення, національний склад, міжнаціональний склад, міжнаціональні відносини.

52. Природно-ресурсний потенціал України. Особливості розвитку економіки на сучасному етапі. Географія основних галузей господарства.

53. Загальна оцінка природно-ресурсного потенціалу країн Латинської Америки.

54. Паливно-енергетичний комплекс України: структура, проблеми розвитку, географія.

55. Транспортний комплекс України: структура, проблеми розвитку, географія.

56. Природно-ресурсний потенціал України та її регіонів.

57. Економіко-географічна характеристика країн-сусідів Причорномор'я (Туреччина, Болгарія, Румунія).

58. Екологічні проблеми Чорного моря та північного Причорномор'я.

59. Глобальні екологічні тенденції в світі.

60. Загальні закономірності географії ґрунтів і ґрунтового покриву. Ґрунтово-географічне та агроґрунтове районування світу і України (ґрунтово-біокліматичні пояси, області, зони, підзони, провінції).

61. Визначте предмет, завдання та основні категорії педагогіки.

62. Охарактеризуйте структуру педагогічної науки та її основні галузі.

63. Охарактеризуйте місце педагогіки в системі наук та її зв'язок з іншими науками.

64. Розкрийте систему науково-педагогічних методів дослідження.

65. Охарактеризуйте вікові та індивідуальні особливості розвитку і виховання особистості.

66. Визначте предмет та основні категорії дидактики, зв'язок дидактики з іншими науками.

67. Розкрийте суть і структуру змісту освіти в сучасній школі, охарактеризуйте документи, що визначають зміст загальної середньої освіти: державний стандарт, навчальний план середньої загальноосвітньої школи, навчальні програми, підручники та посібники.

68. Охарактеризуйте методи і засоби навчання, їхні класифікації. Прийоми навчання.

69. Охарактеризуйте форми організації навчання. Історія розвитку класно-урочної системи навчання. Переваги, недоліки та шляхи вдосконалення класно-урочної системи.

70. Охарактеризуйте урок як основну форму організації навчання в сучасній школі. Типи та структура уроків.

71. Альтернативні / дистанційні форми організації навчального процесу в сучасних освітніх установах України. Сучасні технології навчання.

72. Характеристика видів, форм та критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів за 12-бальною шкалою у системі загальноосвітньої школи

України.

73. Розкрийте сутність процесу виховання, перевиховання та самовиховання. Структура та основні етапи процесу виховання. Закономірності і принципи виховання. Напрями виховання.

74. Охарактеризуйте класифікацію та загальну характеристику методів і засобів виховання.

75. Охарактеризуйте структуру та принципи побудови системи освіти в Україні. Шляхи інтеграції України в світовий освітній простір.

76. Предмет та об'єкт методики викладання географії, її зв'язок з іншими науками.

77. Основні завдання шкільної географії.

78. Структура і зміст навчальної програми з географії.

79. Наскрізні змістові лінії навчальної програми з географії.

80. Розвиток шкільної географії та методики її викладання в 20-30-ті роки ХХ ст.

81. Методи науково-педагогічних досліджень методики викладання географії.

82. Шкільне краєзнавство та його завдання у вдосконаленні викладання географії.

83. Типи уроків географії, їх співвідношення.

84. Краєзнавчий принцип викладання географії, його сутність і завдання в сучасний період.

85. Суть та шляхи реалізації основних принципів навчання географії.

86. Роль К.Д. Ушинського у формуванні головних принципів викладання географії, розвиток його ідей послідовниками.

87. Схеми аналізу уроку.

88. Досвід вчителів-новаторів та його використання на уроках географії.

89. Характеристика основних форм позакласної роботи з географії.

90. Вивчення причинно-наслідкових зв'язків в шкільній географії.